పాముకాటు

క్రెవ్వుమంటూ అరచిన భా తి కేక గాజు తలుపులు అమర్చివున్న గదిలోపలనే వుండిపోయింది. అక్కడే పాములున్న అద్దాల "షోకేస్"లు తుడుస్తున్న పని కుర్రాడు చందూ మాత్రం విన్నాడు. కంగారుగా తిరిగి చూశాడు. కట్లపాముపున్న "షో కేస్" దగ్గర భారతి నేలమీద స్పృహ తప్పి పడిపోయింది. కొద్దిగా తెరచివున్న షోకేస్ గ్లాస్ క్రిందనుంచి, పాము మెల్లిగా బయటకు పాకుతోంది!

జరిగిందేమిటో ఒక్క క్షణంలో బోధపడింది చందూకు. గబగబా షోకేస్ దగ్గరకు పరుగెత్తి ఒడుపుగా పాము మెడదగ్గర పట్టుకుని, షోకేస్ లోపలికి నెట్టివేసి, గ్లాస్ క్రిందకు దించేశాడు. తర్వాత భారతి పక్కగా కూర్చుని, ఆమె చెయ్యి పరీక్షగా చూశాడు. ఎడమ చెయ్యి మణికట్టుకు కాస్త పైగా, పాముకాటు వుంది

గబగబా రూం బయటకు పరుగెత్తి, ప్రక్కరూంలలో పనిచేస్తున్న మిగతా ఉద్యోగులందరికీ ఈ వార్త చెప్పాడు. ప్రొఫెసర్ రూంలోకి బాణంలా దూసుకు పరుగెత్తాడు.

"సార్! సార్! భారతమ్మగారిని పాము కాటేసిందండీ! స్పృహతప్పి పడిపోయారండీ, ఆవిడ!" అన్నాడు కంగారుగా. అక్కడే టేబిల్ దగ్గర నిల్చుని టెస్ట్యూబ్ శుభ్రంచేస్తున్న నర్మద ఒక్కసారిగా బయటకు పరుగెత్తింది—ఏదోభయం ఆమె నరనరంలోనూ వ్యాపించిందొక్కసారిగా.

ప్రొఫెసర్ రాజేంద్ర, ఆరు నిముషాల క్రితం, స్వయంగా నాగుపాము నుంచి తీసిన విషం, మరికొన్ని రసాయనిక ద్రవ్యాలూ కలిపి, టెస్ట్యూబ్‌లో, ఏదో ప్రయోగం చేస్తున్నాడు. ఆయన కాన్‌సన్‌ట్రేషన్ అంతా టెస్ట్యూబ్ మీద, నీలిరంగుతో వెలుగుతున్న స్పిరిట్‌లాంప్ మీదా, సెకెండ్స్ వాచ్‌మీదా కేంద్రీకరింపబడి వుంది. చందూ చెప్పేదేమిటో బోధపడలేదు. చందూ కిక్కడ అర్థంకాపోయింది, తన మాటలింకా ప్రొఫెసర్‌గారి బుర్రకు చేరలేదని. "సార్! సార్! భారతమ్మగార్ని పాము కాటేసిందండీ!" మరోసారి బాగా దగ్గరగా వెళ్ళి అరచాడు.

ప్రొఫెసర్ మెదడు ఈ మారు ఆ వార్త రిసీవ్ చేసుకుంది. "ఏమిటీ?" అన్నాడు మెల్లిగా. చందూ మళ్ళీ చెప్పాడు. "అరె! అలాగా? ఎక్కడా? ఎప్పుడూ? పద వస్తున్నా!" అలా అంటూనే, టెస్ట్యూబ్‌ను జాగ్రత్తగా స్టాండ్‌లోపెట్టి, రూం బయటకు నడిచాడు. భారతి రూంలోకి అడుగెట్టి భారతిని చూశాడు. ఆ సరికే మిగతా ఉద్యోగులు, శాంత, గోపాల్, చటర్జి, కిషన్, రామ్‌లాల్ అందరూ అక్కడే వున్నారు. అందరి ముఖాలలో ఆందోళన స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. నర్మద, ప్రొఫెసర్‌కేసి చూచింది. ఆమె కళ్ళలో భావాలు....ప్రొఫెసర్ స్పష్టంగా చదవగలిగాడు. కళ్ళతోనే వారించాడు. ఆమె తలదించుకుంది.

"ఈ కట్లపాముండీ" అన్నాడు చందూ షో కేస్‌వేపు చూపిస్తూ.

భారతి ప్రక్కగా నేలమీద కూర్చుని, భారతి చెయ్యి పరీక్షగా చూశాడు ప్రొఫెసర్. పల్స్ చూశాడు. వెంటనే నవ్వేశాడు.

"మరేం ఫర్వాలేదు. భారతి భయంతో షాక్ తిన్నది! అంతే!" అన్నాడు మిగతా ఉద్యోగులందరికేసి చూస్తూ. మళ్ళీ తనే అన్నాడు. "డోంట్‌వర్రి! నథింగ్‌హాపెండ్! ఈ కట్లపాముకు నిన్నరాత్రే విషం తీశేశాను. మళ్ళీ విషం దాని వెయిన్స్‌లో చేరటానికి, కనీసం నలభై ఎనిమిది గంటలు టైం పడుతుంది. ఈ లోగా అది మనల్ని ఎన్ని మార్లు కరచినా, ప్రమాదం ఏమీ వుండదు. అయితే భారతికి, నే నీ పాము విషం తీసినట్లు తెలీదు కాబట్టి, భయంతో షాక్ తిన్నది! ఇంజక్షన్ ఇస్తాను. షి. విల్ బి ఆల్ రైట్ వితిన్ వన్ అవర్!" అన్నాడు ప్రొఫెసర్ చిరునవ్వుతో.

అంతలోనే నర్మదకేసి తిరిగి "నర్మదా! నా రూం అల్మైరాలో రెండో "రో"లో నాలుగో బాటిల్....రెడ్ లేబిల్ వేసి వుంటుంది చూడు....అదీ, ఇంజక్షన్ సిరెంజ్ తీసుకరా! క్విక్!" అన్నాడు స్థిమితంగా. నర్మదవెళ్ళి రెండు నిముషాల్లో తీసుకు వచ్చింది. ప్రొఫెసర్ భారతికి ఇంజక్షన్ ఇచ్చాడు. ఇద్దరు నౌకర్లను పిలిచి, భారతిని స్ట్రెచర్‌మీద పడుకోబెట్టి, తన రూంకు చేర్చమన్నాడు. ప్రొఫెసర్ రూంకి అటాచ్ చేయబడివున్న విశాలమైన బెడ్‌రూంలో, బెడ్ మీద పడుకోబెట్టారు భారతిని. అక్కడే నర్మదను కూర్చోమని చెప్పాడు ప్రొఫెసర్. ఆమె కుర్చీలో కూర్చుంది. మిగతా ఉద్యోగులంతా ఎవరి పనుల్లోకి వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు. భారతికి ఏమీ కాలేదనీ, కాబోదనీ అందరికీ ధైర్యం వచ్చేసింది.

"మళ్ళీ మరో అరగంట తర్వాత వస్తాను....నువ్విక్కడే వుండు. అవసరమైతే నన్ను కేకవెయ్!"అంటూనే తన లేబొరేటరీ రూంలోకి నడిచాడు ప్రొఫెసర్. వెళ్తున్న ఆయనకేసి నిదానంగా చూచింది నర్మద. ఈ "సీరియస్‌నెస్" నుంచి, తననుతాను సర్దుకొనేందుకే ఆయనలా వెళ్లారని గ్రహించటానికి ఎంతోసేపు పట్టలేదామెకు. బెడ్‌మీద పడుకునివున్న భారతివేపు చూచింది. ఎక్కువ పొడవూ పొట్టిగానీ సమ ఎత్తుమనిషి. ముఖం ఎంచేతో ఎప్పుడూ సీరియస్‌గా, డ్రైగా వుంటుంది. స్త్రీత్వం మరిచిపోయిన లేదా బలవంతంగా అణచివేసుకున్న స్త్రీలా సగం మగవారి కాఠిన్యం, నిగ్రహం, అరువు తెచ్చుకున్న దానిలా వుంటుంది. కానీ గత కొద్దిరోజులుగా ఆమెలో కొద్ది కొద్దిగా స్త్రీత్వం తలెత్తుతోందని తనకు తెలుసు. అందుక్కారణం....? ఆరోజు సర్పద్రష్టలా ... పోయిన ఆమె....

ఈ రోజు భారతిని నిజంగానే పాము కాటు వేసింది....ఒకవేళ భారతికి ... స్పృహ రాకపోతే? ఈ "షాక్" ... తేరుకోలేకపోతే? ఈ భావం నర్మదను ... వెల్లా కంపింప జేసింది. "... భారతి బ్రతికి తీరాలి! బ్రతికితీరు... ఇందాకా మోడులా వుండిపోయిన ...

జీవితంలోని తీపిని చవిచూచి తీరాలి. ఇన్నాళ్ళూ తను శ్రమపడింది అందుకేగా తన ప్రవర్తనా.... మాటలు అన్నీ....

భారతి చాలా జాగ్రత్తగా విధి నిర్వహణ చేసే మనిషి. ఎప్పుడూ అజాగ్రత్త, అషస్మారకంగా వుండని మనిషి. పాములమధ్య మెలగడటం ఆమెకు క్రొత్తేమీకాదు....కానీ ఈ రోజు బహుశా పరధ్యాన్నంగా వుండి వుంటుంది. ఏదో తీవ్ర సమస్యను తనలో తాను పరిష్కరించుకొంటూ, ఒక నిశ్చయానికి వచ్చే మూడ్‌లో వుండివుంటుంది. అందువల్లే ఈ ప్రమాదం జరిగింది. ఇది మంచిగా పరిణమించాలి....అసలు భారతిపట్ల తనకెందుకింత వాత్సల్యం....?

నర్మద మనో నేత్రాలముందు గతమంతా సినిమా రీళ్ళలా తిరగటం మొదలెట్టింది, భారతికీ, ఇతరులకూ సంబంధించిన విషయాలు కూడా, ఆమె వూహలో దృశ్యాలుగా కనిపించసాగాయి. ప్రేక్షకురాలిలా చూస్తుండిపోయింది నర్మద!

* * *

ప్రొఫెసర్ రాజేంద్ర! మహారాష్ట్రలోని ఓ పల్లెటూళ్ళో పుట్టాడు. చిన్నతనంనుంచీ అడ్వెంచరస్ లైఫ్ అంటే చాలా ఇష్టం. జీవితం అంటే వూరికే బ్రతికెయ్యటం కాదనీ, సాటిమానవులకు ఏదో ఓ "మంచి" చెయ్యటమే జీవించటంలో అర్థమనీ, అతగాడి దృఢవిశ్వాసం! తేళ్ళని, మండ్రగబ్బల్ని జాగ్రత్తగా పట్టడం, పాముల్ని పట్టడం, చంపటం, చరచర వెళ్తున్న పాముని ఒడుపుగా పట్టుకోవటం, విషం కక్కించటం, కోరలు పీకటం లాటి పన్లు అతగాడికి హాబీలుగా తయారయ్యాయి. బోలెడంత ఆస్తి, డబ్బూ-ఒక్కగానొక్క కొడుకూ కావటంతో, తలిదండ్రులు చెప్పి చెప్పి వూరుకొన్నారు, చెప్పినా వినిపించుకోవటం మానేశాడు. అతగాడికి పధ్నాలుగేళ్ళ వయసుండగా, పాము కాటుకు గురై హఠాత్తుగా చనిపోయిన, చిన్నాన్న కూతురూ, మరో స్నేహితుడూ! ఇంకొక స్నేహితురాలి తల్లీ, తమ తోటమాలీ....ల మరణం... అతగాడిలో పాముల మీదా, పాము కాటు మీదా, పాము విషంమీదా, ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధనూ, పరిశోధనా దృక్పధాన్నీ పెంచిం

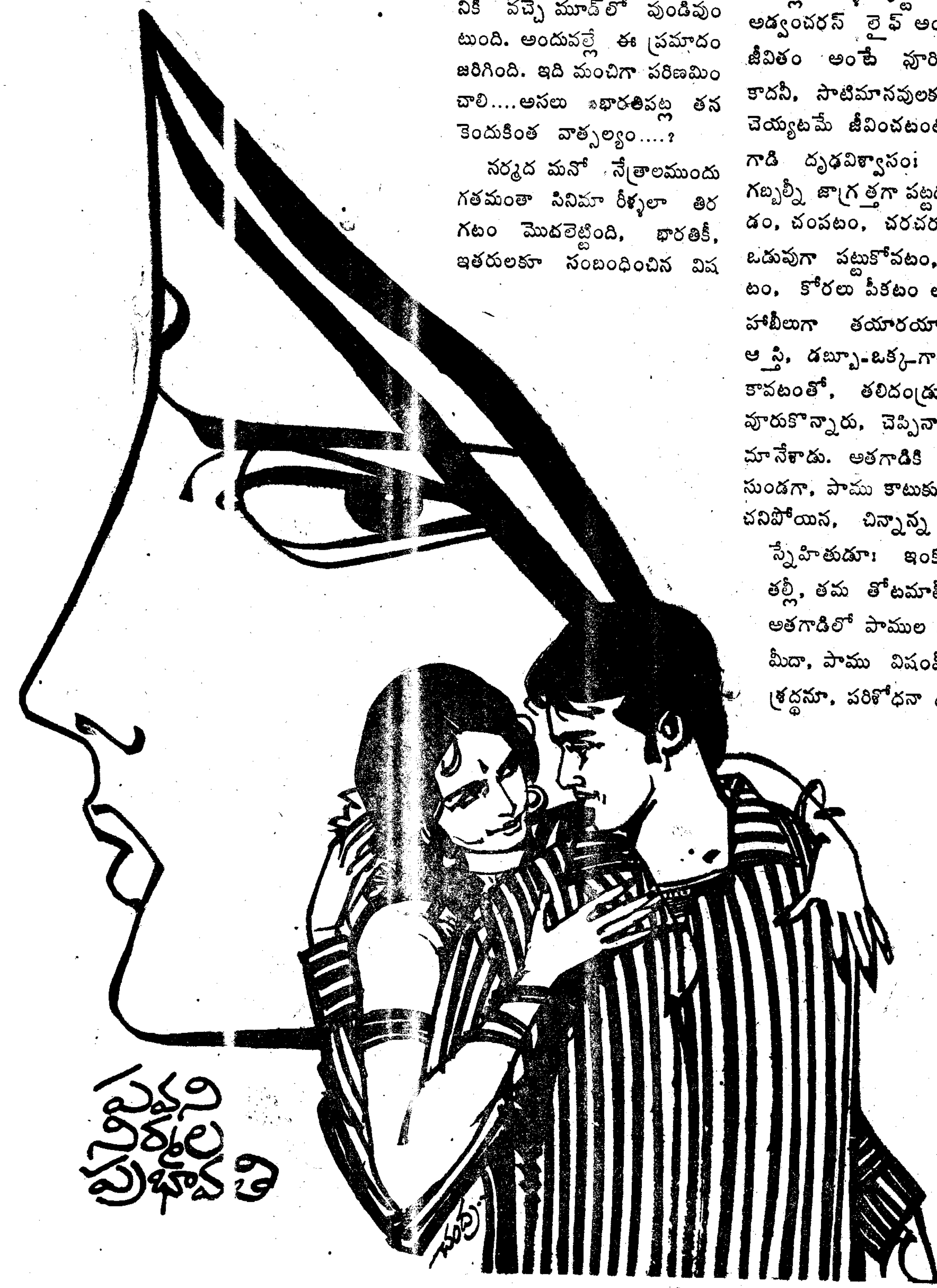

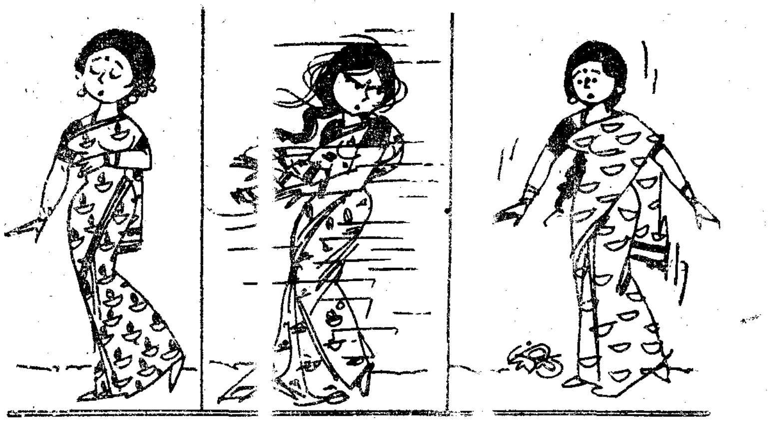

ది. పాముకాటుకు సరైనమందు తెలుసుకోవాలన్న కుతూహలం, పట్టుదలా, అంగాడితో బాటు పెరిగి పెద్దవైపోయాయి. డాక్టరుకోర్సు పూర్తయ్యాక, ఆ ఆలోచన ఓ రూపం ధాల్చింది.

అసలు పాము కరిచాక, మనిషి చనిపోవటానికి, ఎంతసేపు తీసుకుంటుంది? ఏ ఏ పాముల విషం, మనిషి రక్తంలో చేరాక, రక్తాన్ని విషంగా విరిచేందుకు ఎంతసేపు పట్టుతుంది? ఏ ఏ పాముల విషం మనిషి ప్రాణం తీసేశక్తి కలిగి వుంటుంది. ఇలా తరచి తరచి చూశాడు. పాము కాటు అయినా, తేలు కాటు అయినా సరిగా "వెయిన్" (రక్తనాళం) మీద పడితే, మనిషికి మృత్యువు ఖాయం. ఆ విషం నేరుగా రక్త నాళాలద్వారా గుండెను చేరటంతో, గుండె అరల్లోని రక్తమంతా త్వరగా విషపూరితంగా మారిపోతుంది. ఇకా మనిషిని బ్రతికించటం సాధ్యమైన పనికాదు! మామూలు శరీరంమీద (వెయిన్ తగలకుండా) కాటు పడితే, ఆ పాము స్వభావాన్ని బట్టీ, విషంయొక్క "పవర్"ను బట్టి, విషం తలకెక్కడానికి టైం వుంటుంది. వాళ్ళని బ్రతికించటం సులభమే! కానీ, పాము కరిచిందనే "షాక్" తోనూ, "గిలి" తోనూ, చుట్టుప్రక్కల చేరినవాళ్ళు "అమ్మో, అయ్యో!" అంటూ తెలివి తక్కువగా చేసే రభసతోనూ, ఆ వ్యక్తి చనిపోవటం జరుగుతోంది! కాస్త దృఢమైన మనస్థితిగల వ్యక్తి అయితే, పాము కరచిన భాగానికి పైగా గట్టిగాడు కట్టి, సరైన వైద్యంచేస్తే, తప్పక బ్రతుకుతాడు.

ఇలా అన్నిరకాల మానవ మనస్తత్వాల మీదకూడా పరిశోధన జరిపాడు.

"నేనే అన్ని రకాల పాములనూ సేకరిస్తాను. వాటి కాట్లు పరిశోధిస్తాను. విరుగుడు కనిపెడతాను. అది పాముల విషం నుంచే తయారు చేస్తాను. చిన్న పిల్లలకు టీకాలూ-ట్రిపుల్ ఇంజక్షన్స్ ఇచ్చినట్లే, ప్రతి మనిషికీ, పిల్లలకు, పెద్దలకూ, పాము కాటులోని విషాన్ని, శరీరంలోని రక్త కణాలే ఎదుర్కొనేట్లుగా, ఇంజక్షన్స్‌తయారు చేస్తాను. అవి దేశ, విదేశాలలో వ్యాప్తిలోకి రావాలి టీకాలలానే! ఇదే నా ధ్యేయం!" అనుకున్నాడు రాజేంద్ర!

చాలామంది రాజేంద్ర ఆలోచనలను హేళన చేశారు. చాలా కొద్దిమంది మాత్రమే ప్రోత్సహించారు. "హాయిగా డాక్టర్‌గా ప్రాక్టీస్‌పెట్టి డబ్బు సంపాదించక, ఈ తిక్కేమిటి?" అని మందలించారు మరికొందరు. "ఆ పాములు నిన్నే కాటువేసి స్వర్గానికి పంపిస్తాయేమో చూడు!" అని భయపెట్టారు ఇంకా కొందరు. కానీ రాజేంద్ర చలించలేదు. తన ఆస్తినంతటినీ అమ్మివేసి, ఆ సిటీకి దూరంగా "స్నేక్ ఫారమ్ అండ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్" పెట్టాడు, ఎక్కడెక్కడి పాములనూ సేకరించాడు. తనలానే చేసే ఉద్యోగంలో "థ్రిల్" కోరే వారికీ, ఆ పనిలో ఉత్సాహంగా పాల్గొనాలనుకొనేవారికీ మాత్రమే ఆ "ఇన్‌స్టిట్యూట్"లో స్థానం వుంటుందని ప్రకటించాడు. నిరుద్యోగులైన యువతీయువకులు చాలామందే వచ్చారుగానీ, తీరా పాములతో ముఖాముఖి గడపవలసి రావటం, అస్తమానూ పాముల మధ్యే పుంకటంలాంటి పనులు చూచేసరికి, కొందరు భయపడి ఉద్యోగం వద్దని వెళ్ళిపోయారు. కొందరిలో ఉత్సాహం వున్నా, వాళ్ళ పెద్దలు "పాములతో చెలగాటమాడే వెధవ్వుద్యోగం మనకొద్దు. బతికుంటే బలుసాకు తినొచ్చు. ఎక్కడో ఓ చోట గుమాస్తాగా చేరవచ్చు." అని నిరుత్సాహపరచి, వెనక్కు లాగేశారు. మొండిగా, "నిరుద్యోగం కంటే బాధాకరమైంది కాదు పాములతో గడపటం. మేం చేస్తాం." అనుకున్నవారూ, "కోట్లాది ప్రజలకోసం ఆ ప్రొఫెసర్ అంత త్యాగం చేస్తుండగా (జీవనభృతి తీసుకుంటూ) మన వంతు సహకారం మనం ఇద్దాం." అనుకున్నవారూ మాత్రం ఉద్యోగులుగా స్థిరపడ్డారు. అలా మిగిలిపోయినవారిలో భారతి ఒకర్తె.

భారతికి ఒక అక్క, నలుగురు చెల్లాయిలు, ఇద్దరు తమ్ముళ్ళు వున్నారు. తండ్రి తాలూకా ఆఫీసు గుమాస్తా. అక్కకు పెళ్ళి చెయ్యటంతోటే అప్పులు తయారయ్యాయి. ఆ అక్క పురుళ్ళు, తెగుళ్ళతో ఇల్లు గుల్లైపోయింది. భారతి బి.ఎస్‌సి. పాసయ్యేసరికి కుటుంబ ఆర్థిక పరిస్థితి తలక్రిందులైపోయింది. ఉద్యోగం చెయ్యకతప్పని పరిస్థితులు ఏర్పడటంతో, అందాకా ఆడపిల్లని ఉద్యోగం చేయించటం "తప్పు" అని భావిస్తున్న ఆమె తల్లిదండ్రులు పరిస్థితులతో రాజీపడ్డారు. భారతి ఉద్యోగంలో చేరింది. ఆమెకు ఒకటే ఆవేదన! తను ఉద్యోగం చెయ్యాలి. చెల్లాయిలందరికీ మంచిమంచి సంబంధాలు తెచ్చి పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యాలి. తమ్ముళ్ళను పెద్ద చదువులు చదివించాలి. దారిద్ర్యం అన్నదీ, ఆర్థిక బాధలన్నవీ భవిష్యత్తులో తమనెవరినీ "కాటు" వెయ్యకుండా చూచుకోవాలి. తన తండ్రికి ఆర్థికపరంగా, తనే "కొడుకు" కావాలి. తనకు "పెళ్ళి" అవసరంలేదు. ఈ తన కుటుంబ సభ్యులకోసం తను "పెళ్ళి" చేసుకోదు. త్యాగం చేస్తుంది! ఇదే దీక్ష.... ఇదే పట్టుదల ఆమెలో పెరిగిపోయాయి. కానీ ఉద్యోగంలో చేరిన పదేళ్ళలో భారతి చాలా ఎక్కువగా ప్రపంచ జ్ఞానాన్ని ఆర్జించుకుంది. మూడు ఉద్యోగాలలోకి మారింది. ఒక చోట ఆఫీసరు రావణాసురుడైతే, మరోచోట కోక్లర్క్స్‌లో పెళ్ళిగాని ప్రతివాడూ ప్రేమలేఖలు రాయటమే! ఇంకోచోట సాటి స్త్రీ ఉద్యోగినులే సాటి స్త్రీపై నిందాప్రచారాలు

పొగించటం, "పెళ్ళికాని ఆడపులి గా భయ పడిపోవటం, వేరుగా కేటాయించ‹ ం, మరి కొందరు అతి నాగరిక స్త్రీలు—ఊ‹ ో దించి ఆనందించాలని చూడటం....ఇలా మానవ మనస్తత్వాన్ని అన్ని కోణాలను‹ ే పరిశీ లించిన భారతికి తను అవివాహిత ‹ వుండా లనుకోవటం తప్పా? తను ఉ ్యోగం చెయ్యటం తప్పా? ఈ సమాజంలో ఆర్థికంగా తక్కువ స్థితిలో జన్మించటం తప్పా? అందు లోనూ ఆడపిల్లగా? ఇలా రా ంబగళ్ళు బాధపడేది భారతి. సరిగ్గా ఆ సమ యంలోనే రాజేంద్ర "స్నేక్ ఫారమ్ కమ్ ఇన్‌స్టి ట్యూట్" నుంచి వెలువడిన ప్రకటన ఆ మెకెంతో రిలీఫ్‌నూ, హైర్యాన్నీ ఇచ్చింది. 'ఈ మను షులకంటే క్రూరమైనవి కావు ఆ ాములు. ఉద్యోగంలో, జీవితంలో కూడా వెరైటీ" వుంటుందక్కడ." అనుకుంది. వెంటనే చేస్తున్న ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చింది. ఇక్కడ ఉద్యోగంలో చేరింది. రాజేంద్రను అందరూ "ప్రొఫెసర్" అంటారు. ఆ ఇన్ స్టిట్యూట్ సిటీకి దూరంగా ప్రత్యేకంగా, ప్రత్యేక వసతులతో నిర్మింపబడివుంది. చుట్టూరా పెద్ద కాంపౌండు, పెద్దపెద్ద గేట్లూ, చక్కగా పెంచిన తోటతో, అద్దాల కిటికీలూ, తలుపులూ అమర్చబడిన బ్రహ్మాండమైన భవనం అది. ఎవరి రూం వారికే. ప్రతి రూంకూ ఓ బెడ్‌రూం, అటాచ్‌డ్ బాత్ రూం, లావెట్రీ వున్నాయి. ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో పనిచేసేవారందరికీ తర-తమ భేదాలు లేకుండా అక్కడే భోజనమూ, కాఫీ, టిఫిన్ ఇవ్వ బడతాయి. ఆదివారం శలవు. ఆ రోజు ఇన్ స్టిట్యూట్ "వేన్" ఉద్యోగులందర్నీ సిటీలో వదిలివెడుతుంది. వారు ఇళ్ళకు వెళ్ళవచ్చు. మరునాడు ఉదయాన్నే తిరిగి "వేన్" అందర్నీ ఇన్‌స్టిట్యూట్ దగ్గరకు తీసుకవస్తుంది.

భారతి కదెంతో హాయిగా వుంది. జీతం ఎక్కువ. భోజన వసతి వుంది. వారానికో రోజు ఇంటికివెళ్తే, ఇంటిదగ్గర ఆమెకు అందరూ నీరాజనాలిస్తున్నారు. ఎవరో అపు రూపమైన అతిథి వచ్చినట్లు మర్యాదావుడి చేస్తారు. "భారతీ! మా అందరికోసం నువ్వెం తటి త్యాగం చేస్తున్నావు?" అంటూ పదేపదే పొగడుతుంటారు! ఈ పదేళ్ళలోను ఇద్దరు చెల్లాయిలకు పెళ్ళిళ్ళు చేసింది. రాజేంద్ర

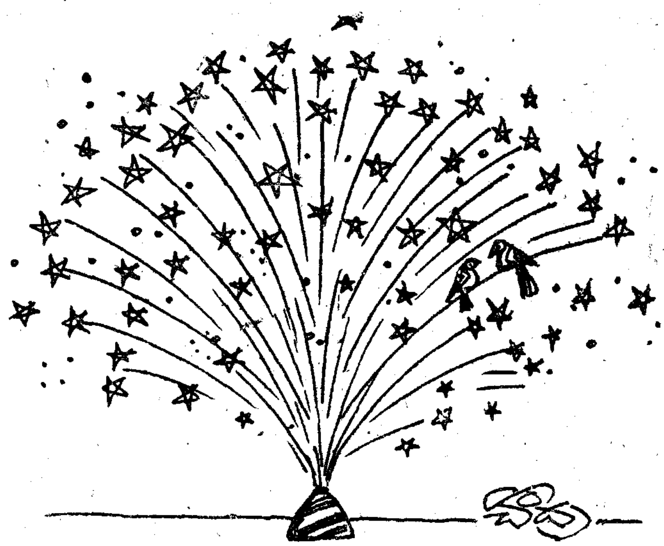

వద్ద ఉద్యోగానికి చేరేనాటికి, మరో ఇద్దరు చెల్లాయిల పెళ్ళిళ్ళ బాధ్యత, ఇద్దరు తమ్ముళ్ళ చదువుల బాధ్యతా, పెళ్ళిళ్ళుచేసిన చెల్లాయిల కాన్పుల బాధ్యతలూ, భారతిమీద వున్నాయి. ఇంటిల్లిపాదీ తనని ప్రత్యేకంగా, అతి గౌర వంగా చూస్తుంటే, భారతికి నిజంగానే, తానో మానవాతీతురాలై నట్లూ, తను చేస్తున్న ఈ త్యాగం ఏ విలువలకూ అందనంతటి ఉన్నత మైందన్నట్లూ అనుభూతీ, గర్వమూ కూడా కలగసాగాయి.

భారతికి ప్రొఫెసర్ రాజేంద్ర అంటే చాలా గౌరవం. ఎరుపూ, తెలుపూ కలసి నట్లుండే గులాబిరంగు దేహచ్ఛాయ, తేనె కళ్ళు, కొద్దిగా ఎరుపుగా వున్నట్లనిపించే రాగి రంగు క్రాఫ్, కొనదేరి వుండే ముక్కు, తీక్షణమైన పరిశీలనాత్మకమైన చూపులూ, ఎక్కువ పొడవూ, పొట్టికాని ఎత్తు, ఎప్పుడూ నవ్వుతూ, నవ్విస్తూ మాట్లాడే నవ్వుముఖం - ఆయనగారికి హుందాతనాన్నీ, గౌరవ భావాన్నీ సమకూర్చాయి. సుమారు నలభై ఐదేళ్ళు వయసున్న ఆయనలో, వయసు కనిపించదు. పాముల చుట్టూరా తిరుగుతూ, లేబొరేటరీలో పనిచేస్తూ, వర్కర్లపట్ల వాత్సల్యం, చనువుతో కూడిన మందలింపు ప్రదర్శిస్తూ, చకచక తిరుగుతుండే ఆయన చలాకీతనమే, నిత్యయౌవనుణ్ణిగా చేస్తోందని పిస్తుంటుంది భారతికి. వర్క్‌లో లీనమై నప్పుడు ఆయనగాడికి బాహ్యస్మృతే వుండదు.

పక్కన వున్నది ఆడా, మగా, అన్న తేడా కూడా తెలియదు. పాములున్న షో కేసుల దగ్గరకి వెళ్ళి నిల్చుంటాడు.....

"సీ....ఇది ఆఫ్రికన్ కింగ్ కోబ్రా! బాగా చూడండి. చాలా ప్రమాదకరమైన పాము. చాలా ఒడుపుగా, పటకారుతో, చటుక్కున నొక్కిపట్టెయ్యాలి. ఏమాత్రం అజాగ్రత్తగా వున్నా ప్రమాదం! ఎరమీద గురిగా విషం చిమ్మి, కళ్ళు పోగొడుతుంది. అందుకే ఈ గ్లాసెస్ వాడాలి కళ్ళకు.

ఇలా చూడండి. ఇది "మిణ్ణాగు." అంటారు మనదేశంలో. గుడ్డునుంచి పిగిలిన ఇరవై రోజుల్లోనే దీని విషం పనిచేసే "వెయిన్స్" పనిచేయటం ప్రారంభిస్తాయి. దీనికీ నాగుపాము పిల్లలకూ ఎక్కువ పోలిక లున్నాయి. కొందరు చిన్న పిల్లలు పళ్ళువచ్చే టైంలో అందర్నీ కొరికినట్లే, ఇది అతిచిన్న వయసులోనే, పిచ్చిగా, కసిగా, అందిన వస్తువునూ పశువునూ, మనిషినీ - చివరకు కొయ్యలను కూడా కాటువేస్తుంటుంది. రంగు కొంత గోధుమరంగూ, లేత పసుపూ కలిసి నట్లుంటుంది కాబట్టి, ఆత్మరక్షణకు "మొగలి పొదలు" అనువుగా వుంటాయి కాబట్టి, వాటిలో దాగివుంటుంది:

ఇది త్రాచు. ఇందులో ఎన్నోరకాలు. నల్ల త్రాచులు - అదో ఆ షోకేస్‌లో వున్నాయి. చాలా స్పీడ్‌గా ఎరను తరుముతుంది. వెంటాడుతుంది. బుసకొడుతుంది.

ఇది నాగుపాము. చాలా బ్యూటిఫుల్ కలర్! కళ్ళలో పదును. తీక్షణత పడగ విప్పినపుడు—దాన్ని చంపాలనుకున్నవారు కూడా దిగ్భ్రాంతి పొందేంతటి అందం.... అతి సున్నితమైన శబ్దగ్రాహక శక్తి చురుకుదనం వున్నాయి. బహుశా ఇన్ని గొప్ప లక్షణాలుండటంవల్లే కావచ్చు, ఈ జాతి పామును, దేవుడుగా కొలుచుకుంటారు మన వాళ్ళు. పూజలు చేస్తారు. ఓ పట్టాన చంపరు. చంపినా, తామేదో పాపం చేసినట్లు "గిల్టీ"గా ఫీలౌతూ ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకుంటారు. శవ సంస్కారం జరుపుతారు! కానీ ఎంత అందమైనదో అంత ప్రమాదకరమైనది.చాలా పవర్ ఫుల్ విషం! ఒక్కోసారి ఇది కాటు వేసిన కొద్ది నిముషాలలో మనిషి చనిపోతాడు!

ఇది నీటిపాము....ఎన్నిమార్లు కరచినా ప్రమాదం లేదు. కానీ ఇది కరచినా "పాము కరిచిందన్న భయంవల్ల కలిగే షాక్‌తో చనిపోయిన వాళ్ళున్నారు! ఇది కట్లపాము. ఓ మోస్తరు విషం వుంటుంది. కాటు తిన్న మనిషిని బ్రతికించుకోవటం తేలిక! ఇది రక్తపింజరి. దీని కాటు తిన్న వ్యక్తికి రక్తం ఎక్కువగా పొంగినట్లై ఒక్కోసారి నవరంధ్రాలనుంచీ రక్తం స్రవిస్తుంది మనిషికి. సరైన వైద్యం చేస్తే, ఆ రక్తస్రావాన్ని ఆపి, ఆ వ్యక్తిని సులభంగా బ్రతికించవచ్చు."

ఇలా ఒక్కో పామునూ చూపుతూ, పట్టుకుంటూ, షో కేసులలో వదలిపెడ్తూ అవేవో చాలా సాధారణమైన జీవరాసులు సాధుజంతువులూ అన్నంత తేలికగా, "ఎక్స్‌ప్లెయిన్" చేస్తుంటే నిర్ఘాంతపోవుంటుంది భారతి!

ఓ రోజు సీరియస్‌గా ఆయన చెప్పుకుపోతున్న టైంలో, సంభ్రమంగా, ఏదేకంగా చూస్తూ వింటున్న భారతి....తన ఫారిన్ నైలెక్స్ చీరె తాలూకు, పమిటె జారి, నేల మీద పరచుకోవటం గమనించలేదు సుమారు పదిహేను నిముషాలు భారతివైపు, పాము వైపు మార్చి మార్చి చూస్తూ "ఎక్ ప్లెయిన్" చేస్తున్న ప్రొఫెసర్, చివరగా, పామును షోకేస్‌లో వదలి, అద్దం మూసివేసి, ఇహప్రపంచంలోకి వచ్చాడు. భారతిని తిన్నగా అప్పుడు చూశాడు.

"ప్లీజ్! మిమ్మల్ని మీరు సర్దుకోండి!" అన్నాడు ఎ రో షోకేస్‌వేపు నడుస్తూ.

భారతి సిగ్గుపడిపోయింది. ఆయనగారు ఏమనుకున్నారో? తను కావాలని ఆయన్ని అట్రాక్టు చెయ్యాలని ప్రయత్నిస్తోందనుకోలేదు గదా?

కానీ-నర్మద పకపక నవ్వి ఏదో మాటల సందర్భంలో చెప్పింది. "మీకెలాటి భయమూ అవసరంలేదు భారతీ! ఆయనగారు ప్రొఫెసర్. ఆబ్సెంట్ మైండెడ్ ప్రొఫెసరనే నే నంటుంటాను. సాధారణంగా పనిలో, ప్రయోగాలలో వుంటే, స్నానం,భోజనం,నిద్ర,భార్యాబిడ్డల్లాటి చిన్న చిన్న విషయాలేవీ గుర్తుండవు! నేనే చూస్తాను అవన్నీ! పాపం! మన ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో వర్క్ చేస్తున్న "శాంతి" కీ సంగతి తెలీదేమో—అస్తమానూ ప్రొఫెసర్ గారికి ఫోన్ చేస్తుంటుంది! ఏం చేస్తాం! పట్టువదలని విక్రమార్కుడు ఆవిడైతే, చెట్టు వదలని బేతాళుడీయనగారు!" అంటూ విరగబడి నవ్వింది.

నర్మద రాజేంద్ర భార్య. గ్రాడ్యుయేట్. అందంగా వుంటుంది. చూచేవారికి ముగ్గురు బిడ్డల తల్లి అనిపించదు. పేద కుటుంబం నుంచి వచ్చింది. "వాల్యూ ఆఫ్ లేబర్" "వాల్యూ ఆఫ్ లైఫ్" తెలిసిన మనిషి. ఒక్క క్షణం వూరికే కూర్చోదు, ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లోని ఉద్యోగులందరి యోగక్షేమాలూ, భోజన విషయాలు జాగ్రత్తగా కనుక్కుంటుంటుంది. అందరు ఉద్యోగుల్లా తను పని చేస్తుంటుంది. రాజేంద్రకు తోడు, నీడలా వుండి, లాబొరేటరీలోగానీ, పాముల్ని విషం తీయటం వగైరాల్లోగానీ అనుక్షణం సహకరిస్తుంటుంది. సిటీలో చిన్న ఇల్లుంది.దూరపు బంధువులు , పేదవారూ అయిన, ఓ దంపతులను పిల్లలకు తోడుగా వుంచి, వాళ్ళు కాలేజీలకూ, స్కూలుకూ వెళ్ళే ఏర్పాటు చేశారిద్దరూ. "లేక్"ను అనుకుని, ముచ్చటగా మూడు రూం లున్నాయి. విశాలమైన బెడ్ రూం, డైనింగ్ రూం, డ్రెస్సింగ్‌రూం, అటాచ్‌డు బాత్‌రూం, లావెటరీ, ఆదివారం ఉద్యోగులందరూ"వేన్"లో వెళ్లాక,రాజేంద్ర, నర్మద, కారులో సిటీకి వస్తారు. పిల్లలతో గడుపుతారు. తిరిగీ రొటీన్! ఇంచు మించు తన వయసు(కు కాస్త తక్కువగా) వున్న భారతి అంటే- ఆమె అవివాహిత అని తెలుసుకున్న నర్మదకు, అపరిమితమైన జాలి. సానుభూతి! భారతి ఇంటి విషయాలన్నీ అడిగి అడిగి తెలుసుకుంటుంటుంది. ఐదారు మార్లు, సిటీకి వచ్చినప్పుడు, భారతి ఇంటికి స్వయంగా వచ్చి, పరిశీలించింది. ఓ మంచి స్నేహితురాలిలా మారింది!

భారతీ! నీ త్యాగం నేను హర్షించనోయ్! మోతాదు మించిన త్యాగం. వెర్రితనం కిందికి వస్తుంది. ఇద్దరు చెల్లాయిలకు పెళ్ళిళ్ళు చేశావు! బావుంది. ఇంకా వాళ్ళ కాన్పులూ, ఆపరేషన్లూ కూడా నీ నెత్తి మీదే వేసుకోవాలా? మిగిలి వున్న ఇద్దరు చెల్లాయిలనూ చదివించావు. వాళ్లు గ్రాడ్యుయేట్స్ అయ్యారు కదా? నీలా ఉద్యోగంచేసి, కాస్తంత బాధ్యత అలవర్చుకోరా? నువ్వే "స్పూన్‌ఫీడింగ్" ఇవ్వాలా? ఇక ఈ చెల్లాయిలిద్దరికీ పెళ్ళిళ్ళు చేసిపంపి, వాళ్ళ పురుళ్ళూ, పుణ్యాలూ జరిపి, నీ తమ్ముళ్ళను చదివించి పెళ్ళిళ్ళుచేసి.... ఇకాతర్వాత నీకు పెళ్ళెందుకూ? ఇది ఎంత అర్థంలేని త్యాగమో ఆలోచించు! "అక్క వుంది మనకు!" అన్నభరోసాతప్ప, ఎవరి కాళ్ళమీద వాళ్ళు నిలబడదామన్న ఆలోచన మీ ఇంట్లో ఒక్కరికీ వున్నట్లు కనపడదు! మీ వాళ్ళమీద "ద్వేషం" నూరిపోస్తున్నాననుకోకు! ఎప్పుడూ త్యాగమైనా, దానమైనా అతి అయితే, ఎదుటివారిలో నిర్బాధ్యతనూ, బద్ధకాన్నీ పెంచుతాయి. హాయిగా పెళ్ళాడు. ఈ సరికే నీలో ఆడతనం పోయి-మగతనం-చోటు చేసుకొంటోంది! మరి కొన్నేళ్ళు, పోయాక, నీలోకి నువ్వు చూచుకున్ననాడు, అక్కడ శూన్యం కన్పించి, తట్టుకోలేక. "డెస్పరేట్" అయిపోతావు! నీకు శాంతి వుండదు. ఇతరులకు శాంతి వుండదు. ఓ మంచి స్నేహితురాలిగా సలహా ఇస్తున్నా! ఇక వరాన్వేషణ ప్రారంభించు!" అందో రోజు నిర్మొహమాటంగా.

భారతెప్పుడూ అలా ఆలోచించలేదు. కానీ ఎంచేతో ఆమె మాటలు పట్టుబడక పేపీ పెడుతున్న నాగుపాము ముందు, నాగస్వరంలా వున్నట్లు తోచాయి, పదే పదే ఆలోచించి చూస్తే!

ప్రొఫెసర్‌ను ఒక్క క్షణం వదిలి వుండదామె! "మీకెందుకీ శ్రమ! హాయిగా పిల్లల

దగ్గర వుండకూడదా?" అంద్ రోజు, భారతి.

నర్మద నవ్వింది. "సీ ః రహస్యం చెప్పనా భారతీ!" అంది.

"చెప్పండి!"

"ప్రొఫెసర్‌గారిని ఇలా అస్తమానూ వెంటాడుతుంటేనే, ఒక్కో సారి ఆయన గారికి, నేను ఆడదాన్ననీ, ః ర భార్యననీ, గుర్తుండదు! నేనే అవస్థపః . ఆ వైనం తెలుపుకుంటుంటాను! ఇక దూరంగా వున్నామూ అంటే, కిషన్‌నో చటర్జీనో.... మరెవత్తైనో భార్య అనుకుః ప్రమాదం జరగవచ్చు!"

భారతి పక్కున నవ్వింది. ' ఘరు మరీనూ," అంది నవ్వు ఆపుకుంటూ!

"లేదు భారతీ! నీకు తెలీద పనిలో పర ధ్యానంలో. ప్రొఫెసర్‌గారు స ప్రపంచాన్నీ తమనీ మర్చిపోతారు! రాజకీయ ంలో తీవ్రంగా పాల్గొనే వారికీ, ఇలాటి ప్రొ ఫెసర్స్‌కూ.... ఎన్నో సమస్యలనుంచి రిలీఫ్ కావాలంటే, వాళ్ళలో ఎక్కువమంది కోరే ు. వైరిసెక్స్! ఆ రహస్యం తెలుసుకున్న, నా ాటి తెలివిగల భార్యలైతే, నాలా ఏమరకు డా వెంటపడి వుంటారు. లేకపోతే - వాళ్ళు పక్కమార్గాలు తొక్కుతుంటే, విని వూ ుకోవలసిందే! ఇలాటివారి విషయంలో పక మార్గాలన్నవి క్షంతవ్యాలు.... నేరాలు కావు! ఏమంటావు?" అంది.

భారతి నిజంగా సిగ్గుపడ ంది. ఇలాటి చర్చ తనలాటి "కుమారి"తో చేయవచ్చునా? అనుకుంది. నర్మద భార మొఖంలోని భావాలు చదివినదానిలా పక ుక నవ్వింది.

"నీకు సంకోచంగా వుంది దూ, నేనిలా మాట్లాడ్తుంటే! కానీ నాకులేద ః ఈ రోజుల్లో ఇంగ్లీషు, హిందీ, తెలు ు సినిమాలు చూస్తున్న నీకు, నీకేమిటి? ప పిల్లలక్కూడా "సెక్స్"ను గురించి ఏ ఒక్క ి మిగలకుండా తెలిసిపోయిందన్నది - నువ్వు కాదన్నా, నాకు తెలుసు! అన్నట్లు - మన "ఇ న్‌స్టిట్యూట్‌లో పనిచేస్తున్న "కిషన్" నీకు తె సుగా? నీలానే, తన కుటుంబంకోసం పెళ్ళి ానేసిన భీష్మాచార్యుడు! "ఇంకా ఎన్నేళ్ళిలా 'బ్యాచులర్"గా వుంటావోయ్ కిషన్?" అని నేను మొన్న ఓరోజు అడిగితే, ఏం సమా నం చెప్పాడో తెలుసా? "బ్యాచులర్‌గా అన ండి అక్కయ్యగారూ! "అన్ మారీడ్"గా అనండి చాలు!" అన్నాడు నవ్వుతూ, పైగా అన్నాడూ, "నా వయసుకు "తగ్గ" అమ్మాయి రావాలికదండీ!" అని! హుషారైనవాడు.... కదూ?"

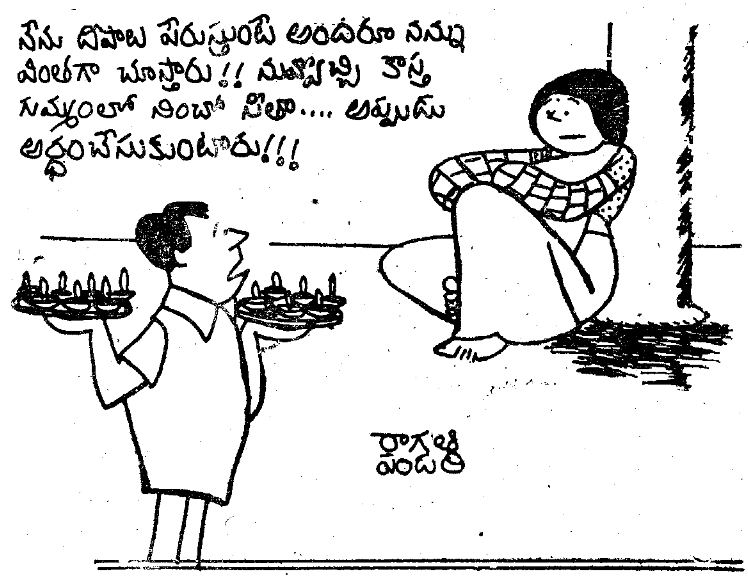

భారతి జవాబివ్వలేదు. నర్మద అలా హుషారుగా మాట్లాడినప్పుడల్లా, ఈమధ్య, భారతిలో ఏదో అలజడి రేగుతోంది. అది "ఫలానా" అని తెలియటంలేదు. నర్మద, ప్రొఫెసర్‌గారి వెంట పిటీకివస్తూ, భారతికి లిఫ్ట్ ఇస్తుంటుంది బలవంతంగా. భారతిని వాళ్ళ ఇంటిదగ్గ దిగవిడిచి, వెళ్ళిపోతా రిద్దరూ! ఒకోసారి, తమవెంట సినిమాకూ, పిక్నిక్‌కూ రమ్మని కోరుతుంది. భారతి కాదనలేదు. నర్మద, రాజేంద్ర, ముగ్గురు పిల్లలూ - సరదాగా నవ్వుతూ, నవ్విస్తూ, తననీ వాళ్ళలో ఒకర్తెగా చేసుక, హాస, పరిహాసాలు చేస్తుంటే, భారతికి గంటలు నిముషాల్లాగా దొర్లిపోతాయి! ఏదో హుషారూ, హాయి ఆమెలో చోటు చేసుకుంటాయి ఆ కాస్సేపూ!

తరచూ ఈమధ్య నర్మద, భారతినలా తనవెంట తిప్పుతోంది! తీరా ఇంటికివచ్చాక, భారతికి ఏదో అసంతృప్తి కలుగుతోంది.

తన ఇంట్లో తను పొందుతున్న దేమిటి? అతి మర్యాద: ఎవరో పరాయివాళ్ళకు జరిపినట్లు మన్నన! అది ఎందుకోసం తను వాళ్ళందరికోసం సంపాదిస్తున్నది గనుకా! యజమానికీ, నౌకర్లకూ ఉండే సంబంధంలాటిదది! ఇక ానే విశేషాలు ఎలా వుంటాయి?

"రెండో చెల్లాయిని రెండో కాన్పు ః పిల్చుకురావాలమ్మా భారతీ! నీకెప్పుడు ఊ ు వసతి వుంటే, అప్పుడు వెళ్ళి పిల్చుకున ు రుట మీ నాన్నగారు." అంటుంది తల్లి. ః చెల్లాయికి రెండో కాన్పుగురించే ఆ ి చిస్తోందిగానీ, తన పెళ్ళిగురించి ఆలోచిస్తో ః ఏనాడైనా? తననీ ఆలోచించనివ్వదు!

"చిన్న చెల్లాయికి ఈ ఏడాది పెళ్ళిచేద్దా ః భారతీ? దాన్ని ఉద్యోగంలో చేర్చటం ఎందు ః? పసిపిల్ల! ఉద్యోగ బాధ్యతలు దానిసె ః పెట్టడం నా కిష్టంలేదు!" అంటాడు తం ః తనూ ఉద్యోగంలో చేరేనాడు అంతటి ః పిల్లే! తనూ లోకం తీరు ఆకళింపు ః కుంటూ, ఎన్నో చేదుమాత్రలు మ్రింగుతూ, ఎన్ని బొప్పులో తనలో తను సర్దుకుంటూ, పడగలు విప్పుతున్న తన యౌవనాన్ని, ః నంగా అణగద్రొక్కుతూ, ఇందాకా ః సంసారంకోసం త్యాగం చేసిందన్నది. ః కెందు కర్థం కాదు?

నర్మదతో చనువూ, సాన్నిహిత్య ః పెరిగేకొద్దీ భారతికి ఇలాటి ఆలోచనలు తరచూ వస్తున్నాయి. ప్రొఫెసర్‌గారు ఆ ః మా లోకం! పాములూ, కోరలూ, విషా ః, ప్రయోగాలూ, ఓ వేపూ, మరోవేపు నర్మ ః అంతే!

మొన్ననోరోజు ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో ః సంఘటన జరిగింది. ప్రొఫెసర్‌గారేదో ఆ ః మితమైన రోషంతో పాములానే బుః ః కొడ్తున్నారు. కొత్త పాము. మాంచి ః

నాగు! షో కేసును ఛిన్నాభిన్నం చేస్తోంది కోపంతో! దాని విషం తియ్యాలి! దాని "టెంక్షన్" "సస్పెన్స్" చేందుకు మత్తు ఇంజక్షన్ ఇవ్వాలి. షో కేస్ గ్లాస్ కొద్దిగా ఎత్తిపెట్టి (పాము గబుక్కున బయటకు దూకకుండా!) పామును పట్టు చిక్కించు కొనేందుకు చాలా హైరాణ పడుతున్నారు. ప్రక్కనే, ఇంజక్షన్ సిరెంజ్‌తో నిల్చుని వుంది నర్మద. సుమారు గంటసేపు చాలా అలసిపోయారాయన. భారతి అప్పుడే ఆ రూంలోకి అడుగెట్టింది. ప్రొఫెసర్‌గారికి, తను చేసిన ప్రయోగం తాలూకు, ఫార్ములా కాగితాలు చూపి, ఆయన అంగీకరిస్తే, తప్పులు సరిదిద్దితే, టైప్‌చేసి ఇంగ్లీషు పత్రికలకు పంపాలి పోస్టులో!

ప్రొఫెసర్ భారతిని చూడలేదు. ఆయన దృష్టి అంతా షో కేస్‌మీదే వుంది. నర్మద భారతిని చూచింది. ఇప్పుడు ఆయన్ని కదలించవద్దన్నట్లు సైగ చేసింది భారతి అలాగే నిల్చుంది. ప్రొఫెసర్ వేపు చూచింది. ఆయన తేనె కళ్ళలో పట్టుదల ప్రతిబింబిస్తోంది. పాముమీద పదునైన చూపులు నిలిచి వున్నాయి. దృఢసంకల్పంవల్లా, కోపంవల్లా, ఆయనగారి యెర్రని ముఖం, మరింత అందంగా వుంది. ఆయనిప్పుడు మనిషిలా కనిపించటం లేదు. స్వాతిమీద కోపం వచ్చిన కోడెనాగులా వున్నాడు! ఆ అందం, ఆ గాంభీర్యం, ఆ పట్టుదల, ఆ దీక్ష ఒక్కసారిగా భారతికెందుకో మరీ మరీ చూడ లనిపిస్తోంది!

ఈ ప్రొఫెసర్—నర్మద భర్త! నర్మద ఎంత అదృష్టవంతురాలు? ఆమె పిల్లలమీద మాతృసహజమైన మమకారాన్నికూడా త్రోసి పుచ్చి, ప్రొఫెసర్‌గారిని అనుక్షణం నీడలా అనుసరిస్తుందంటే ఆశ్చర్యం ఏమీలేదు! ఇలాటి భర్తకోసం-భార్య ఏమైనా చేస్తుంది.

అవును .... తనకిప్పుడు అర్థమౌతోంది. తనకూ ఇలాటి తోడు కావాలి! తనూ నర్మద లానే, ఆ రాబోయే భర్తకు నీడలా మారాలి! తమ దాంపత్యమూ ఇలాగే చల్లదనమూ, వెన్నెలలాలా మారాలి!

కిషన్‌లో చాలా మంచిగుణాలు వున్నాయి. చాలామార్లు తనతో, సన్నిహితంగా మెలగాలని, తననుంచి ప్రేమ పొందాలనీ ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఎప్పటికప్పుడు తనే, "పెళ్ళి ఇప్పుడు కాదు .... చెల్లాయిల పెళ్ళిళ్ళు, తమ్ముళ్ళ చదువులు...." అంటూ అతగాడు తీసుకొనే అవకాశాలమీద చన్నీళ్ళు చల్లుతోంది కఠినంగా.

కానీ, ఈ క్షణంలో అనిపిస్తోంది. కిషన్‌తో తన వైవాహిక జీవితం రాజేంద్ర, నర్మదల దాంపత్యంలానే హాయిగా సాగుతుంది. కిషన్ ఆదర్శాలు. పట్టుదలా.... అతగాడు జీవితంమీద ఏర్పరచుకొన్న నిక్కచ్చి అయిన అభిప్రాయాలూ.... అన్నీ ఉన్నతమైనవి!

నర్మద మెల్లిగా భారతి భుజంమీద తట్టింది. భారతి త్రుళ్లిపడింది. ఆలోచనలు ఆగిపోయాయి. నర్మదకేసి ఏమిటన్నట్లు చూచింది భారతి. ఉదయంనుంచీ తనింకా కాఫీగానీ, టిఫిన్‌గానీ తీసుకోలేదనీ, ఈ ప్రొఫెసర్‌గారా పామును పట్టేవరకూ దాని విషం తీసి, ఇంజక్షన్ ఇచ్చేవరకూ ...తనకిక కాఫీ ఆశ కూడా లేదనీ, కాస్సేపు తన బదులుగా సిరెంజి పట్టుక రెడీగా నిల్చునివుంటే—తను త్వరగా టిఫిన్, కాఫీ తీసుకొనివస్తాననీ సైగలతో, గుసగుసలతో చెప్పింది నర్మద. భారతి నవ్వి సరేనని తలాడించింది. చేతిలోని కాగితాలు టేబిల్‌మీద పెట్టి, సిరెంజి చేతికి తీసుకుంది. నర్మద మెల్లిగా రూం బయటకు వెళ్ళిపోయింది. ప్రొఫెసర్ అనిమిషునిలా పాము కేసి చూస్తున్నాడు. అది గ్లాసు క్రిందినుంచి కొద్దిగా తల బయటకు పెడుతోంది. వెనక్కి తీసుకొంటోంది. నాలుకలు చాపుతోంది!

భారతి ఆలోచన్లు మళ్ళీ ముసురుకున్నాయి. కిషన్‌తో తన పరిచయం పెరుగుతుందేమోనని ఎందుకో అనుమానం వచ్చింది అమ్మా, నాన్నలకు! మొన్న ఆదివారం ఇంటికి వెళ్ళినప్పుడు తల్లి పరోక్షంగా పక్కింటి వెంకాయమ్మగారితో తనకు వినిపించేలా అంటోంది. "మా అమ్మాయి అని గొప్ప చెప్పుకోవటం కాదుగానీ. మా భారతి మాకు మగబిడ్డే! అసలు పెళ్ళి అవసరమే లేదు పిచ్చిపిల్లకు! "చేసుకోవే, చేస్తాం" అన్నా మండిపడుతుంది. మీతో ఎవరు చెప్పారో ఏమో? ఆ కిషన్ ఎవరు? మా కులమా? స్థలమా? కుళ్ళు మాటలు అవన్నీ! అది ఏనాడూ అలాటి దరిద్రపు పని చెయ్యదు. దాని ఇద్దరు చెల్లాయిలకూ పెళ్ళిళ్ళయ్యాక, తమ్ముళ్ళ చదువు పూర్తిఅయ్యాక....ఇష్టమైతే పెళ్ళాడుతుంది కులమింటివాణ్ణి! లేదా అలాగే హాయిగా పోతుంది. అంతే!" అని.

అమ్మ ముందే తన కాళ్ళకు బంధం వేస్తోందా? తండ్రిది మరోరకం లౌక్యం!

"భారతీ! జాగ్రత్త! ఇందాకా స్థిరంగా వున్నావు. ఆ మనోనిబ్బరాన్ని ఏ క్షణంలో కోల్పోవని నాకు తెలుసు!"

అమ్మ పెట్టదు! అడుక్కుతిననివ్వదు!

హఠాత్తుగా భారతికి ఏం జరిగిందో అర్థం కాలేదు! చేతిలోని సిరెంజ్ ప్రొఫెసర్ లాక్కున్నాడు. త్రుళ్ళిపడింది భారతి! అసలు ప్రొఫెసర్ ఎడంచేత్తో పాము మెడ దగ్గర గట్టిగా పట్టుకొని వున్నాడు. పాము కోపంగా నోరు తెరుస్తూ కాటువెయ్యాలని విఫలప్రయత్నం చేస్తోంది. దాని శరీరము ఆయనగారి ఎడంచేతి క్రిందుగా మెలి తిరుగుతున్నట్లు వ్రేళ్ళాడుతోంది నేలవరకూ. ప్రొఫెసర్ కళ్ళు విజయగర్వంతో మెరుస్తున్నాయి. గబుక్కున దానికి ఇంజక్షన్ ఇచ్చాడు. పెద్ద పింగాణీ కప్పులోకి విషం తీశాడు. మెల్లిగా "షో" కేసులోకి వదిలేసాడు. ఆకుపచ్చగా, చిక్కగా వున్న విషం బొట్లు కొన్ని నేలమీద కూడా పడ్డాయి. సిరెంజి షోకేసుమీద పడేసాడు. మరుక్షణం భారతి చుట్టూరా అతగాడి చేతులు బిగుసుకుపోయాయి! సక్సెస్ తాలూకు గర్వం ఉద్రేకంతో ఆయన ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసాలు వేగంగా, వెచ్చగా ఆమె బుగ్గలకు తగులుతున్నాయి. ఆయనగారి ముఖం చాలా చాలా దగ్గరగా వచ్చేసింది.

ఒక్క సెకెండ్‌లో జరిగినదేమిటో, జరగబోతున్నదేమిటో బోధపడేసరికి భారతి అనుకోని సంఘటనకు నిర్ఘాంతపోయి నిలువెల్లా ఒణికిపోతోంది. ఆ స్పర్శలోని కోటానుకోట్ల రక్తకణాలలోకి కాటువల్ల విషం చిమ్మినట్లు, ఒక్కసారి శరీరమంతా ఆవిర్లు వచ్చేసింది. సెకెండ్లే ఇదంతా....

"సార్....నేను....నేను...." శక్తికంతా కూడగట్టుకొని గొణిగింది. మాట పెగిలిరావటంలేదు.అప్పుడే గుమ్మంలో అడుగెట్టిన నర్మద, క్షణకాలం

పోయింది. మరుక్షణంలో పెద్దగా నవ్వుతూ, చప్పట్లు చరుస్తూ అంది. "ప్రొఫెసర్‌గారూ! అద్భుతంగా చేశారు. ప్రొఫెసర్‌గారూ! కట్! కట్! షాట్ కట్ అయిపోయిందీ స్వామీ! ఆమె భారతి నర్మద కాదు!"

ఒక్కసారిగా "షాక్" తగిలినట్లు గుమ్మం వేపు చూశాడు. మరుక్షణంలో భారతిని వదిలి ....రాకెట్ వేగంతో బెడ్‌రూంలోకి దూకి, తలుపు గడియవేసుకున్నాడు.

ఆ షాక్ నుంచి ఇంకా తేరుకోలేదు భారతి. క్షణకాలం తలెత్తలేక పోయింది. నర్మద ఏమనుకుని వుంటుంది? అనే ప్రోత్సాహంలో...

"ఊ! వెళ్ళు. నిన్ను నువ్వు కంట్రోల్ చేసుకో భారతీ! చెప్పానుగా? ప్రొఫెసర్‌గారు ఇలాంటి అఘాయిత్యం చేస్తారని నాకు తెలుసు! ఇంకా నయం! కిషన్‌నో, బర్జినో, రామ్‌లాల్‌నో ఇక్కడుంచిపోయాను కాదు! ప్రొఫెసర్‌గారి పిచ్చి ఏమిటో-బోధపడేది వాళ్ళకు!" అంది నర్మద నవ్వుతూ.

ఈర్ష్య, అసూయలకు అతీతురాలైన, నర్మద అలా స్వచ్ఛంగా, నిర్మలంగా నవ్వుతుంటే ఆశ్చర్యపోయింది భారతి. రెండు రోజులు శెలవుపెట్టి ఇంటికి వెళ్ళింది భారతి.

"నర్మదా! నన్ను ఫూల్‌ని చెయ్యటానికి నువ్వు కావాలనే వెళ్ళావు కదూ?" అన్నాడు ఎగతాళి చేస్తున్న భార్యతో, ప్రొఫెసర్ కోపంగా, బాధగా.

నర్మద మెల్లిగా అంది "నో! నో! నిజంగానే, కాఫీ తాగి వద్దామని వెళ్ళాను. కాని భారతిలో నే నాశించిన మార్పు రావాలంటే ఇలాటి సీన్ ఏదో ఒకటి క్రియేట్ చేసి తీరాలని ఎన్నాళ్ళుగానో అనుకుంటున్నాను. అదీ రోజు యాదృచ్ఛికంగా జరిగిపోయిందంతే!"

"....పిల్లీ! ఆ అమ్మాయి ఏమనుకుని వుంటుంది? నన్నో రావణాసురుడిగా!...." ప్రొఫెసర్ మాట పూర్తి కాకముందే పెద్దగా నవ్వింది. "....ఆ భయం అక్కర్లేదు మీకు! ఎబౌట్చ్రీ. ప్రాబ్లెమ్స్ సాల్ చేసే టైంలో, ప్రొఫెసర్‌గారికి, తనెవరో, తన భార్యాబిడ్డలెవరో, పాములేవో, ఆడ, మగ, ఎవరో కూడా తెలియనంతటి ఉద్రేకంగా, అపస్మారకమూ వుంటాయని మాత్ర ...." నర్మద నవ్వులో మిగతా మాటలు కలిసిపోయాయి.

భారతి ఈ రెండురోజులూ ఇంటిదగ్గరే వుంది కానీ, ఆమె మనసంతా ఇన్‌స్టిట్యూట్ లోనే వుంది!

"భారతీ! జీవితంలోని "థ్రిల్" అంతా చంపుకొని నువ్వేం సాధిస్తున్నట్లు? అర్థంలేని ఆదర్శమా? త్యాగమా? రేపు నీలోని యౌవ్వనం, పూర్తిగా ఇంకిపోయాక, ఈనీ త్యాగాన్ని జుర్రుకున్నవాళ్ళే, నీ ఉనికి బరువుగా భావించే తరుణంలో—ఇక పెళ్ళాడవలసిన అవసరం కూడా తీరిపోయాక, నీలో ఈ త్యాగం తాలూకు "తృప్తి" నిలుస్తుందంటావా? నాకు నువ్వు "మిస్"గా మిగిలిపోతావన్న భయం లేదు కానీ కిషన్ చెప్పే "అన్‌మారీడ్"గా మారిపోవల్సి వుంటుందేమో నన్నదే బాధ! అది ఎలా అసహ్యకరమైన జీవితంతెలుసా?" అంది మొన్ననోరోజు నర్మద!

కోరికలని అణచి వుంచిన తన శరీరంలో ఆ పులకింత ఎలా కలిగింది? ఆ స్పందన ఏమిటి? ప్రొఫెసర్‌గారిని ఏనాడూ తనా దృష్టితో చూడలేదు. చూడబోదు! కానీ ఆ నిముషంలో—ఆ కఠిన బాహువల్లరిలోని.... ఏ శక్తి....తనని వూపివేసింది! ఇక ఓ నిశ్చయానికి రావాలి తను!

అంతే! మూడోరోజు ఇన్‌స్టిట్యూట్‌కు వచ్చింది భారతి! ప్రొఫెసర్ ఏమీ జరగనట్లే వున్నాడు. నర్మదా అంతే!

"నువ్వు వరుణ్ని సెలెక్టు చేసుకోవోయ్! నీ పెళ్ళికి మీ పెద్దలు వప్పుకోకపోతే, నేనూ, ప్రొఫెసర్‌గారూ, మన స్టాఫూ వచ్చి దీవిస్తాం! బ్రేవో!" అంది నర్మద నవ్వుతూ.

నర్మద మాటలు తనకు కర్తవ్యాన్ని బోధించాయి. తియ్య తియ్యని ఆలోచనలేవో ముసురుకుంటుండగా, కృత నిశ్చయంతో, ఆ నిశ్చయం నర్మదకు త్వరగా చెప్పాలన్న ఆతురతతో, అజాగ్రత్తగా కట్ల పామున్న షోకేస్ దగ్గర....పాముకాటు తిన్నది భారతి.

*　*　*

"ఎలా వుంది నర్మదా? ఈజ్ షీ కమింగ్ ఇన్ టు కాన్‌షస్‌నెస్?" ఆతురతగా అడుగుతూ రూంలో అడుగెట్టిన ప్రొఫెసర్ మాటలతో, త్రుళ్ళిపడింది నర్మద. ఇందాకా ఆమె చూస్తున్న దృశ్యాలన్నీ మాయమైపోయి, వర్తమానం కళ్ళముందు నిలిచింది.

"వాట్! కన్నీళ్ళు! నీ కళ్ళలో నీళ్ళు?" ఆశ్చర్యంగా నర్మద దగ్గరగా వచ్చాడు ప్రొఫెసర్.

భారతి బ్రతుకుతుందంటారా? ఆ పాముకు మీరు విషం తీసివెయ్యలేదన్న నిజం మనిద్దరికి మాత్రమే తెలుసు!"

ప్రొఫెసర్ గబుక్కున ఆమె నోటికి తన చెయ్యివేసి మృదువుగా మందలించాడు.

"హుష్! గట్టిగా మాట్లాడకు. భారతి స్పృహలోకి వస్తోంది. ఈ కేసులో నేను సక్సెస్ అయితే ఇకనా ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఏమిటి నా జీవితమే ధన్యమైందనుకుంటాను."

అంటూనే భారతి మెల్లిగా కదలటం చూసి మాట్లాడటం ఆపాడు. ఆమె పల్స్ చూసి, సంతృప్తిగా నిట్టూర్చాడు.

"అసలు పాము కాటుకంటే, భయంతో ఇలా...." అన్నాడు మళ్ళీ మెల్లిగా....

"అవును! కానీ ఓ నిజం చెప్పనా? ఆమె ఈ రోజు కాదు పాము కాటుకు గురైంది." నర్మద మెల్లిగా అంది.

"అంటే?"

"ఆమెలో జీవితంపట్ల కోర్కెనూ, ఆసక్తినీ, అర్థంలేని త్యాగంపట్ల విముఖతనూ నేను రోజూ పెంపొందిస్తున్నాను. పరోక్షంగా మొన్న నేనముకోని....మీరామెను..." నర్మద మాటలు మధ్యలో వుండగానే, ప్రొఫెసర్ ఆందోళనగా అన్నాడు. "నో... నో! చెప్పొద్దు....మళ్ళీ మళ్ళీ గుర్తుచెయకు నర్మదా?" సిగ్గుతో ముఖం చేతుల్లో కప్పుకున్నాడు.

"ఊహూ! మిమ్మల్ని కించపరచటం లేదు నేను! మీ ఉద్రేకాలూ, ప్రవర్తనా, ఏ టైంలో ఎలా వుంటాయో. నాకు క్షుణ్ణంగా తెలుసు! నిజాని కారోజు, నేను కావాలనే, భారతిలో నేనాశించిన మార్పు రావాలనే, తప్పుకున్నాను. ఆ సంఘటన - ఆమె హృదయంమీద పాముకాటులా పనిచేసింది! అయితే అది మంచిపాము కాటు! ఏ చెడూ చెయ్యనిది! తనని సరైన మార్గానికి తిప్పింది అని ఆమె గ్రహించి వుండాలి. లేకపోతే, ఆమె తిన్నగా, ఉత్సాహంగా ఈరోజు ఉద్యోగంలోకి వచ్చేదికాదు? రాజీనామా ఇచ్చి వుండేది!" అంది మెల్లిగా.

ఆశ్చర్యంగా భార్యవేపు చూస్తూండిపోయాడు ప్రొఫెసర్.

"దాహం!" మెల్లగా కళ్ళువిప్పి, నీరసంగా

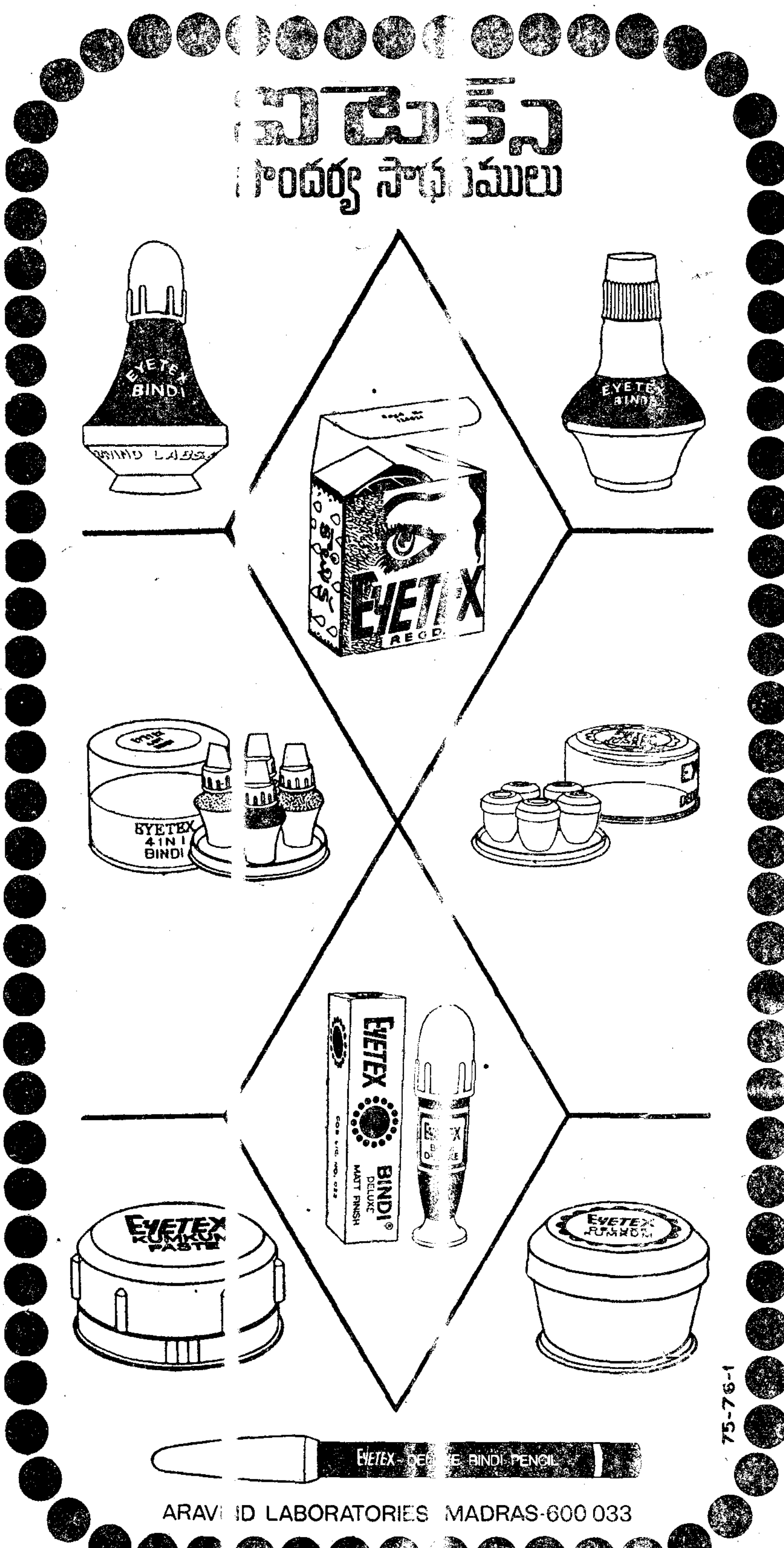

అంది భారతి. నర్మద, రాజేంద్రల క
ఆనందంతో మెరిశాయి!

"దాహంగా వుందా భారతీ!" అన్నా
ప్రొఫెసర్ ఆమెవేపు వాత్సల్యంగా చూ
ఒక సోదరుడు, ఒక తండ్రి. అతి వా
ల్యంతో ఆప్యాయతతో చూస్తున్నట్లని
చిందా క్షణంలో భారతికి!

"ఊ!"

"నర్మదా! వేడివేడి ఓవల్‌టిన్‌గానీ.
గానీ ఇవ్వు!" అన్నాడు మృదువుగా! అ
హృదయం ఆనందంతో గంతులు వేస్తో
ఆ సాయంత్రం ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లోని ఉద్యో
లందర్నీ సమావేశపరచి ప్రొఫెసర్ స
షంగా ఇలా చెప్పాడు:

"భారతిని కాటువేసిన పాము. నిజ
విషం తియ్యనిదే! కానీ ఆ నిజం తెలి
ఆమె చనిపోయి వుండేది. అందుకే
మాడాను! కానీ నేను సాధించిన ఈ
విజయం. మొదటి ప్రయోగంగా భా
నిలచింది. ఈ విజయం దేశదేశాల
వాళికీ, ఉపకారం జరిగేదిగా మారబోతో
పాముల విషంనుంచే, పాము కాటుకు
గుడు మందు తయారుచేయగలిగాను! ఇ
ఇది అందరికీ అందుబాటులోకి వచ్చే "
కాల"లా రూపొందించటానికి ఎ
సమయం అవసరంలేదు! చాలు! నా
ధన్యమైందని భావిస్తున్నాను!" అనా
ఉద్విగ్నంగా.

"కానీ, భారతిని మరో పాము
వేసింది!" అంది నర్మద రహస్యంగా భా
చెవిలో. భారతి ఆశ్చర్యంగా చూచింది.

"ఆ పాము - నర్మద!" అంది నవ్వు
నర్మద.

పదిరోజుల తర్వాత, కిషన్, భా
పెళ్ళి అతి నిరాడంబరంగా రాజేంద్ర, న
ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఉద్యోగుల సమక్షంలో
గింది. భారతి తలిదండ్రులూ, బంధు
ఎవరూ రాలేదు కోపంతో!

"కొన్నిరకాల పాములు కాటువేసి
కారం చెయ్యవు భారతీ! అవి నీటిపా
టివి! విష్ యూ గుడ్‌లక్!" అంది న
హనీమూన్‌కు బయల్దేరుతున్న భారతి,
లకు నవ్వుతూ, వీడ్కోలు చెబుతూ!
సర్‌గారు కూడా నవ్వుతూ చెయ్యి ఊ